

τὸ μονακισμό της καὶ νὰ τὴν ἀφίστη ἔρημη καὶ σκοτεινὴ στὸν κόσμον. Μίσω στὸν χρόνον ἀρρώστησε ὁ μοναχογιὸς της καὶ μέσα στὸν χρόνον τὴν ἀφῆκε καὶ πέταξε ἀπ' τὴν ἀγκαλιά της. «Δόξα σοι ὁ Θεός!» ξαναεἶπε πάλι ἡ Δροσοῦλα, τρελλή ἀπ' τὸν καῦμό της καὶ τὰ μάτια της τρέχανε σὰ βρύσες. Δὲν εἶπε πικρὰ: «Μὴ χειρότερα!». Γιατὶ χειρότερη συμφορὰ δὲν ἦτανε ἄλλη στὸν κόσμον.

Σὰν ἔμεινε μόνη στὸν κόσμον ἡ Δροσοῦλα, καθὲς βράδυ γονάτιζε μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας, ἔκανε μετάνοιες ἀπάνω σὲ μετάνοιες καὶ παρακαλοῦσε κ' ἔλεγε: «Παναγία μου Παρθένα, πάρε με τώρα νὰ πάω νὰ βρῶ τάγαπημένα μου. Ὁ κόσμος ἔγινε τάφος γιὰ μένα καὶ κόσμος μου εἶνε ὁ τάφος, ποὺ κοίτονται τάγαπημένα μου». Ἡ Παναγία τὴν κοίταξε μ' ἓνα γλυκὸ χαμόγελο ἀπ' τὸ ψηλὸ εἰκονοστάσι, σὰ νὰ συμπονοῦσε τὴ συμφορὰ της. Μέρα με τὴ μέρα ἡ Δροσοῦλα περίμενε τὸν θάνατον καὶ καθὲς βράδυ κλείνοντας τὰ μάτια της, εἶχε τὴν ἐλπίδα, πὼς δὲν θὰ τὴ ξανανοίξῃ πιά. Καὶ καθὲς πρωὶ ποὺ ὁ ἥλιος τὴν ξυπνοῦσε, βαρυγκομοῦσε μέσα της κ' ἔλεγε: «Ἀλλοῖμονοι! Ἐγὼ ἔλεγα πὼς εἶμαι πεθαμένη καὶ πάλι στὸν κόσμον βρίσκομαι». Λὲς καὶ εἶχε παρακαλέσει τὴν Παναγιά νὰ τὴν ἀφίστη κορακοζώητη στὸν κόσμον. Καὶ κορακοζώητη ἔμεινε. Ὅγδοντα χρόνων ἔφτασε, ποτίζοντας τὸ χῶμα με τὰ δάκρυά της, γεμίζοντας τὸν ἄέρα με τοὺς ἀναστεναγμούς της, ὡς ποὺ στερέψανε κ' οἱ βρύσες τῶν ματιῶν της κ' ὡς ποὺ δὲν τῆς ἔμεινε οὔτε πνοὴ ν' ἀναστεναῖ.

Ἔτσι γύριζε μέσα στὴν πολιτεία, σκιάχτρο καὶ σύχαιμα, κάτω ἀπ' τὴν ἀπονία τ' οὐρανοῦ καὶ μέσ στὴν καταφρόνια τῶν ἀνθρώπων ἡ γριά — Δροσοῦλα. Μίσω στὸ καλὸν της οὔτε καντῦλι εἶχε νὰ τῆς φέξῃ — τουλούμια εἶχε κάψει τὸ λῆδι στοὺς ἁγίους — οὔτε φωτιά νὰ πυρωθῇ, οὔτε ψυχὴ νὰ τὴν κυττάξῃ. Σιγὰ — σιγὰ καθὼς σκιδρώσε τὸ κορμὶ της δὲν μπορούσε νὰ σταθῇ στὰ κοκαλιάρικα πόδια της κ' ὅλο ἔγερνε νὰ πέσῃ με τὰ μούτρα στὸ χῶμα. Μὰ τὸ χῶμα δὲν τὴν ἤθελε. Χίλιες φορές ἔπεσε προύμυτα στὴ γῆ καὶ χίλιες φορές τὴ σηκώσανε πάλι οἱ διαβάτες. Δὲν εἶχε οὔτε ἓνα ραβδί ν' ἀκουμπήσῃ τὰ γηραιά της. Τότε κάποιος τὴ λυγρήθηκε, πῆρε ἓνα χοντρὸ κλαδί ἀγριελιά, τὸ πελίκητε, τὸ κοίψε καὶ τῆς τὸ χάρισε νὰ σέρνῃ τὸ γέριον κουφάρι της.

Τὸ φτωχικὸ ραβδί ἔγινε τώρα ὁ μοναχὸς σύντροφος τῆς γριάς — Δροσοῦλας. Δὲν τῆφινε ἀπ' τὸ χέρι

της. Μ' αὐτὸ σερνότανε ἀπάνω στὰ καλδερμία τοῦ νησιοῦ, μ' αὐτὸ χτυποῦσε τίς πόρτες, γυρίνοντας τὸ ψυχικὸ τῶν χριστιανῶν, μ' αὐτὸ ἐδίωχνε τὰ μαντρόσκυλα ποὺ χυμοῦσαν νὰ τὴ ξεσχίσουν. Κι' ὅταν ἔπεφτε τὸ βράδυ νὰ κοιμηθῇ τῷ δαζε πάντοτε στὸ πλάι της, συντροφιά καὶ παρηγοριά της, γιατί διχως αὐτὸ δὲν μπορούσε νὰ σηκωθῇ ἀπ' τὸ στρώμα. Σιγὰ — σιγὰ τὸ ἀγάπησε σὰν ἄνθρωπο. Σὰν ἄνοιγε τὰ μάτια της, ἡ πρώτη της ματιά ἔπεφτε στὸ ραβδί της, χαϊδευτικὴ καὶ παραπονεμένη. Καὶ τὸ κοκαλιάρικο χέρι της ἀπλωνε λὲς μοναχό του κ' ἔπιανε τὸ ξερὸ ραβδί καὶ τὸ πασπάτευε μέσα στὸ σκοτάδι, σὰν νὰ χαϊδεύε ἀνθρώπινο χέρι. Καὶ τὸ ραβδί πάλι, μολοντὶ ποὺ εἶτανε ξύλο, φαινότανε νὰ τὴ συμπονᾷ καὶ νὰ τὴ λυπᾷται, περισσότερο ἀπ' τοὺς ἁγίους καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Σιγὰ — σιγὰ σκιδρώσε κ' αὐτὸ, λίγισε καὶ κουλούριασε, σὰ νὰ ἤθελε μοναχό του νὰ γίνῃ πιὸ περιποιητικὸ καὶ νὰ στηρίξῃ πιὸ βολικὰ τὸ σακάτικο κορμὶ τῆς κυρᾶς του. Ἔτσι μίαν ἀνθρωπινὴ ἀγάπη ἔλεγε πὼς ἔδενε τὸ ξύλο με τὸν ἄνθρωπο. Ἡ γριά — Δροσοῦλα μέσα στὴ δυστυχία της ἔεχασε με τὸν καιρὸ ὅλα τάγαπημένα της, ποὺ τῆς πῆρε ὁ χάρος κ' ὁ καιρὸς, κ' εἶχε μόνη παρηγοριά κ' ἐλπίδα τὸ πνευματικὸ ξύλο. Εἶτανε ἡ ὑστερινή της ἀγάπη. Μὰ τὰ χεῖλιά της ποτὶ δὲν εἶπανε λόγο ἢ εὐχὴ γιὰ τὸν στερνὸ σύντροφό της. Φοβότανε μὴν ξυπνήσῃ κανένα πρωὶ καὶ δὲν τὸ βρῇ κοντὰ της.

Ἔτσι μετ' αἰῶν, ἀφοῦ περᾶσανε ἄλλα δέκα χρόνια ἀκόμα, ξεχασμένη ἀπὸ ἁγίους κ' ἀνθρώπους ἡ γριά — Δροσοῦλα, ἔκλεισε γιὰ πάντα τὰ μάτια της. Ἀνοίξανε ἓνα λάκκο καὶ τὴ βάλανε. Κανένας δὲν ἤξερε πιά ποῦ κοίτονται τάγαπημένα της νὰ τὴ βάλουν στὸ πλευρὸ τους, οὔτε κανένας γύρψε νὰ μάθῃ. Ἐρημὴ κ' ἐδῶ καὶ στὸν ἄλλο κόσμον.

Μέσα στοὺς πεντ' — ἕξ χριστιανούς ποὺ ἀκολούθησαν τὸ ξόδι της, βρέθηκε κ' ἓνας χωρατατζῆς. «Γιὰ σταθῇτε, βρε παιδιά... Τί κάνετε;» εἶπε στοὺς νεκροθάφτες. Οἱ νεκροθάφτες σταμάτησαν καὶ τὸν κοίταξαν στὰ μάτια. Ὁ χωρατατζῆς πῆρε τότε τὸ σκεδρωμένο ραβδί καὶ τῷ ῥριξε στὸ λάκκο. «Ἔτσι χωρίζουνε τὰντρόγυνα;» εἶπε γελώντας. Γελάσαν κ' οἱ ἄλλοι. Τὸ ραβδί γλύστησε ἀπ' αὐτὰ — ἀπ' αὐτὰ κ' ἀκούμπησε στὰ στήθη της. Κ' ἔτσι ἡ Δροσοῦλα ἀναπαύτηκε μετ' ὅλην τὴν ἀγάπην στὴν ἀγκαλιά της.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

χαίρετ' ἔσται τὴν Ἄννα, μόνοι τους οἱ δύο, κούνησε λιγχνὶ τὸ κεφάλι καὶ με ὕψος προφυλαχτικὸ συνάμα καὶ σοφοῦσικον, τῆς πείρας τῆς μεγάλης τὸ ὕψος ἔκειτο τὸ μισόσκιον, τὰναπορᾶστο καὶ βαθιόγνωμον ποὺ σοῦ κρυφοδείχνει περισσότερα παρὰ ποὺ ὁ λόγος σοῦ φανερώνει, τῆς μολόγησε πὼς τὸ κάτω κάτω ποῖός τὸ ξέρε: καὶ τί ἔσται τὸ δουλικό.

Μὰ στὰ στήθη μας ἡ ἐλπίδα πάντα ζῇ, καὶ φτάνει, σὰν τραβιέται κάτω στὰ σκοτεινὰ μας τὰ πομέρια, μιά σταλιά νὰ ξεπροβάλλῃ, νὰ δῇ μιὰν ἀκρὴν τοῦρανοῦ καὶ γίνεται ὅλη της γαλάζι. Ἀγκαλιά, ἡ καρδιά τῆς Ἄννας τῆς κημμένης καὶ χαροκαμένης οὔτε σκοτεινία περισσὴ γινώριζε οὔτε περισσὴ ξεφεγγιά, οὔτε μᾶθρες ἀπελπισίης οὔτε γαλανὲς ἐλπίδες. Ὑστερὶς ἀπὸ τὸσους ποὺ ἔχασε, ὕστερὶς ἀπὸ τὸ θάνατον τοῦ ἀντρός της, ἔμαθε νύχην κάποιαν γλυκεῖαν ὑποταγὴν στοὺς νόμους τῆς εἰμαρμένης, κάποιαν ἡμερὴν ἀδιαφορίαν γιὰ τὰ περαστικά τοῦ κόσμου. Ἡ συνηθισμένη της ἀφερμαξία, καμωμένη ἀπὸ χίλιους ἀνώτερους λογισμούς, ἀπὸ χίλια θυμητὰ τῆς ζωῆς της, ἀπὸ χίλιους καημούς στὰ σπλάχνα της κοιμισμένους κ' ἀπὸ κάμποσες ἡσυχες χαρὲς τῆς τωρινῆς ὑπαρξῆς της, δὲν τὴν ἄφινε κιόλας νὰ πολυξετάξῃ τὰ πράγματα κ' οὔτε τὸ στοχάστηκε

νὰ ξαναπῇ τοῦ ἀδερφοῦ της τὰ τελεφταῖα λόγια τοῦ κ. Ἀμάρου. Ὁ κ. Ἀντρέας πάλι πιθανὸ καὶ νὰ μὴν ἔδινε καμὶὰ προσοχή. Ἐκενοῦ ἡ ἀβρόστια τοῦ ἐρχότανε σὰν κατιτίς ἀποτο κ' ἀταχτο, σὰν κατιτίς ἀκανόνιστο ποὺ ἔπρεπε νὰ κανονιστῇ καὶ ποὺ τὸ κανονίζανε ἴσια ἴσια οἱ γιατροί, ὅπως ὁ ἴδιος ἐρμήνευε καὶ διώρηνε τὰ κείμενα τὰρχαῖχ. Τὴν τίχνην τοῦ ὁ καθένας. Σὰν τὴν Πέτρον τὸν ἀπλοϊκόν ποὺ τὴν παραμικρὴν τὴν ἀδιαθεσίαν τὴ θεωροῦσε ξεπεσμὸ τοῦ ἀθρώπου, ἔτσι κ' ὁ κ. Ἀντρέας τὴ σωματικὴν μας τὴν ἀνημπορίαν τὴν περνοῦσε γι' ἀδικιολόγητο χάλασμα τῆς πρεπούμενης ἀρμονίας. Σωστά τὸ νομίζανε κ' οἱ δύο τους, μὰ γιὰ νὰ πάψῃ μιά μέρα τὰ δίκηνμα, καλὸ νὰ βοηθᾷ ὁ καθένας τοὺς ἀβρόστους κ' ἀπὸ τώρα, νὰ βοηθᾷ κάποτε καὶ τοὺς γιατρούς.

Μὲ λιγάκι περισσότερη βοήθεια καὶ πιὸ γλήγορην ἀπὸ μέρος τοῦ κ. Ἀντρέα, δὲ θάρρυνε μὴνα καὶ παραπάνω ἡ Κατινούλα νὰ βρῇ θέσιν στὴν κλινικὴν τοῦ κ. Λανέζου. Δὲν ἐνέργησε ὅμως κανένας, γιατί ὅλοι τοὺς θάρρυνε πὼς ἀνάγκη δὲν εἶναι νάνακατέβουνται ἀπλοὶ σὰν κ' ἀφτοὺς ἰδιώτες, στὰ μυστικά τῆς γιατροσύνης, καὶ πὼς ὁ γιατρός φροντίζει μοναχὸς του, μοναχὸς του σὲ φωνάζει, ἀμα σοῦ τὸ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

«ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ
ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ»

Ὁ κ. Βικέλας δὲν ἔχει νὰ κάμει τίποτα μ' αὐτὸ τὸ σύλλογον — ἀπλοῦστατα γιατί τὰ βιβλία του, ὅσα καὶ ἂν τὰ ρεκλαμάρει ὁ ἴδιος κ' ὅσο κ' ἂν τοὺς τὰ προστατεύει ὁ νόμος, ἀφοῦ οὔτε φόρον χαρτιοῦ πλερώνει οὔτε γραμματόσημα, τὰ βιβλία του καθὲς ἄλλο παρὰ ὠφέλιμα εἶναι, ὅταν κανένα δὲν μπορούνε νὰ ὠφεληθῶν. Ὁφέλιμα βιβλία εἶναι αὐτὰ ποὺ ἀρχίνησε νὰ βγάζει ὁ κτηνίατρος κ. Πέτρος Κωσταντινίδης «ποῦ οὐποῦδαξε στὸ ξακουστὸ, Αὐτοκρατορικὸ, Στρατιωτικὸ, Κτηνιατρικὸ Σχολεῖο τῆς Βιέννης», καθὼς ἔχει γραμμένα στὸ ξώφυλλον τοῦ «Ἀλογογιατροῦ» του.

Γιατὶ ἐστὶ λέγεται τὸ βιβλιαράκι του: «Ὁ Ἀλογογιατρός» κ' εἶναι γραμμένο στὴ φυσικὴ, τὴ ζωνην μας γλῶσσα, καὶ πουλιέται τριάντα λεφτὰ καὶ μπορούνε ἐστὶ νὰν τὸ διαβάσουν δ' οἱ Ρωμιοὶ καὶ νὰν τὸ νιώσουν καὶ νὰ ὠφεληθῶν ἀπ' αὐτό. Ὁ κ. Κωσταντινίδης μὲς τάξει στὸ ξώφυλλον τοῦ βιβλίου του πὼς ἔχει ἐτοιμα γιὰ τύπωμα

Τὸν Ἀγελαδάρη
Τὸν Τσοπάνη
Τὸ Χαιροδοσκὸ
Τὰ Πουλερικά μας
Τὸ Σπουδαγμένο Ἀλμπάνη.

«Ἐχω — γράφει ἀκόμα — καὶ γιὰ τοὺς καλαμαράδες, γεωπόνους, κτηματίας, φοιτητὰς, μαθητὰδες τῶν Γυμνασίων καὶ Λυκείων ἐτοιμο τὸ ΝΕΟ ΣΤΑΓΕΙΡΙΤΗ, ἓνα ὅμοιο ἐπιστημονικόν, ὅμως μεγάλον, δεμένο βιβλίον, ποὺ θὰ πουλιέται 5 δρ. τὸ κομμάτι καὶ ὅταν μὲ εἰκόνες καὶ λούσα πολλά».

Λίγο νὰ κανονίσῃ τὴ γλῶσσα τοῦ κ. Κωσταντινίδης καὶ τὰ βιβλία του δὲ θάχουν κανένα ψεγάδι.

*

Ἄλλο βιβλιαράκι Ὁφέλιμον, ὠφελιμώτατον κ' αὐτό, ποὺ μὲς ἦρθε ἀπὸ τὴν Καλκούτα, εἶναι τὸ ΜΠΑΜΠΑΚΙ Κ' Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ. Τὸ γράφει ὁ Σεντεμένος κ' ἡ γλῶσσα του κανονικὴ δημοτικὴ, ἂν καὶ μιά φημερίδα (ἀπὸ κείνες δ' αὐτὰ ποὺ κρίνουνε διχως νὰ διαβάσουν) τὸ βρῇκε «διχως ὑπερδημοτικὸς ὁπαδμοῦς» (δημοσιογραφικὸν χαριτολόγημα κ' αὐτό). Κι ἀπόδειξιν, ὁ πρόλογός του, ἢ σωστότερα ἢ ὁμορφὴν ἑορμολόγησιν τ' ἔχει συγγραφεῖ.

Τὸ βιβλιαράκι αὐτὸ ἀπερῶνε στὴ γλῶσσα μας τὴν ἀληθινή, στὴ δημοτικὴ.

Εἶναι καὶ στὴ δημοτικὴ γραμμένο. Γιατὶ αὐτὴν ἀναγνωρίζω γιὰ γλῶσσαν μου πραγματικὴν μετ' ὅλην τὴν ἴδιον τρόπον ποὺ ξέρω τὴν Ἑλλάδα μας πατρίδα μου.

τάξῃ. Ὡστόσο τὸ Μάη, ἀρχιμηνιατικά, εἶχε πρωτοδεῖ τὸν κ. Λανέζον ἡ Κατινούλα, καὶ μόνο τὸν ἀκόλουθο μῆνα, τέλη τοῦ Θεριστῆ, στίς εἰκοσι ἕξ, μιά κεριακή, τὸ πρωὶ, τὴν πῆγε ἡ Ἄννα μετὰ ξὶ στὴν κλινικὴν πέρα μερὶς τοῦ ποταμοῦ. Ἡ μέρα γελοῦσε στὸν οὐρανόν. Ἡ Κατινούλα μας ἡ καμμένη χαρούμενη σὰν τὸ πουλί. Ἐνοιώθη πὼς γλήγορα θὰ ξανακάμῃ φτερά σὰν καὶ πρῶτα, πὼς γλήγορα καὶ κείνη θὰ ξαναπετάξῃ, θὰ προφτάσῃ στὸ σπῖτι δῶθε καίθε, τραγουδώντας καὶ πηδώντας, ὅλα ὅλα νὰ τὰ νοικοκερέψῃ. Τόσο δραστήρια εἶτανε ἀπὸ φυσικὸν της, τόση ἐνέργεια εἶχε μέσα της ἀπὸ παιδί, σὰ μάζωνε μετ' ὅλην τὴν φύσιν στὸ γιὰλὸν ἢ σκουριασμένα καρφὰ στὸ λαγούμι τῆς Κερμαρίας, τόσα ἔπαθε κιόλας ἀπὸ τὴ φτώχεια κ' ἀπὸ τὴν ἀφωμίαν, ποὺ διόλου δὲ φοβότανε κοψίματα, χειρουργήματα καὶ χειρουργούς, ὅπως σὺνηθα τὰ φοβόνταν, τὰ παρατρέμουνε καὶ τὰποφείβουνε πιότερο ἀπ' ὅλους οἱ μικροὶ κ' ἀγράμματοι, γιατί θάρρυνε ἢ πὼς θὰ τοὺς σακατέψουνε ἢ πὼς δὲ θὰ τοὺς νοιαστοῦνε, ὅπως κ' ὁ Πέτρος δὲν ἤθελε γιὰ νοσοκομεία νάκούσῃ, καὶ προτοῦ ἀκόμη τοῦ δοθῇ ἄδεια γύρισε σπῖτι, ὅσο κ' ἂν τοῦ παραγγείλανε οἱ γιατροὶ πὼς ἀπαράττητο γιὰ νὰ καλητερέψῃ νὰ καθῇσθαι τουλάχιστον μῆνα σ' ἓνα θε-

«Γράφοντας αυτό το βιβλιαράκι στη δημοτική βοήθω και την πιτυχιά του. Τέτιες φυλλάδες σ' όλες τις γλώσσες γράφονται σ' απλή γλώσσα. Ο πολὺς κόσμος δασκαλικά λόγια δὲν καταλαβαίνει. Γι' αὐτὸ ἐλπίζω τὰ λίγα αὐτὰ φύλλα νὰ κάμουν τὸ καλὸ πού συλλογίστηκα δταν ἀποφάσισα νὰ καταπιεσθῶ αὐτὸ τὸ βιβλιαράκι».

Νὰ διαβάσετε τὸ πρῶτο τοῦ κεφάλαιο, ἀμέσως θὰ δεῖτε πόσο ἀπαραίτητο γιὰ κάθε καλλιεργητὴ μπαμπάκιου εἶναι τὸ βιβλίο τοῦ Ξενιτεμένου καὶ πόσο ζημιώνεται ὁ τόπος δταν τέτια βιβλία γράφονται σὲ γλώσσα πού δὲν τὴν καταλαβαίνει κανεὶς.

Ὅτα συλλογίζουμαι τὴν «Πλουτολογία» τοῦ Μαρκέτη, τὸν «Ἠλιο καὶ τὸ Φεγγάρι» τοῦ Πάλλη, τὸ «Κραδί» τοῦ Σταθινόπουλου, τὸν «Ἀθρῶνινο Μηχανισμό» τῆς κ. Παπαμάρκου, τὸ «Χτικιό» πού θὰ τυπωθεῖ μεθ' αὐτοῦ ὁ Φωτιάδης, τὸν «Ἀλογογιατὸν» τοῦ Κωσταντίνου, τὸ «Μπαμπάκι» τοῦ Ξενιτεμένου κ' ἕνα δυὸ ἀκόμα τέτια βιβλία, δταν τὰ συλλογίζουμαι δὲ αὐτὰ φτάνω ἀκοπὰ στὸ συμπέρασμα πὼς ὑπάρχει πραγματικὰ κάποιος ἀληθινὸς «Σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων», ἀδιάφορο ἂν τὰ μέλη του βροῦσκονται τὸνα στὸ Λίθερπουλ, τάλλο στὴν Ἀθήνα, τάλλο στὴν Καλκούτα, τάλλο στὴν Πόλη, τάλλο στὴ Λόντρα, ἀδιάφορο ἂν μεταξὺ τους τὰ περισσότερα δὲ γνωρίζονται, ἀδιάφορο ἂν ὁ Σύλλογος δὲ συνεδριάζει ποτὲς καὶ δὲ γίνονται γιορτὲς καὶ δὲ βγάζει λόγους ὁ Βικέλας καὶ δὲ χαλνοῦν τὸν κόσμον ὁ φημερίδες μὲ τις ρεκλάμες καὶ μὲ τὰ λιθανίσματα.

Ὁ Σύλλογος ὑπάρχει πάντα—ἕνας Σύλλογος μεγάλος, ἀπλωμένος σὲ κάθε γωνιά γις πού ὑπάρχουν Ρωμιοὶ, ὅχι δασκαλοθεμενένοι καὶ ἀφιονοποτισμένοι. μὰ Ρωμιοὶ μυαλωμένοι πού φωτίζονται ἀπὸ τὴν Ἀλήθεια καὶ ἀνταμώνονται κάτου ἀπὸ τὸ παραδείσιο γιγαντόδενδρο τῆς Ἰδέας. Ὁ Σύλλογος αὐτὸς θὰ καθαρῇ καὶ θάνοῖται μὴ μὲρα τὰ μάτια τοῦ ἔθνους, πού τοῦ τὰ λασιώνουνε σήμερα οἱ διάφοροι Βικέληδες μὲ τὰς Σύλλογους τους.

ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ

Ἀπὸ τὰ «ΟΝΕΙΡΩΝ ΣΥΝΤΡΙΜΑΤΑ»

...Μὲς σιῶν ὀνείρων μας τοὺς πέπλους τυλιγμένοι,
Μονάχα τὸν ἑαυτὸ μας βλέποντας, ὦ ! δρόμα.

Αἰώνια ἀγκυλωμένοι, ἐκεῖ ψηλὰ νὰ πᾶμε

Ποῦ ἕνα ἀστρο, πῆρ' ἀπὸ τὰ σκότη, μᾶς προσμένει...

9 τοῦ Ὀκτώβρη 1906.

ΛΟΕΓΓΡΙΝ

ΧΩΡΙΣ ΜΕΤΡΟ

Κι' ὁ ποιητὴς εἶναι παιδί.

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

— Ἀφῆσέ με νὰ γύρω στὴν τρελλή σου ἀγκαλιά καὶ δεῖξέ με σὺ μὲ τὰ φιλιὰ σου, ὦ κοσμογεννήτρα Ζωή, καινούριους κόσμους γιομάτους ἡδονῇ, χαρὰ, μεθύσι. Σ' ἔρημο μονοπάτι, πού μονάχα μὴ ἀχτίδα φωτίζει, θαρροῦσα νὰ σ' εὔρω καὶ σ' ἐραζά με τοῦ στίχου τὸ ρυθμὸ, τοῦ τραγουδιοῦ τῇ χάρῃ, τῇ γλυκάδᾳ τῆς ρίμας. Δὲν ἐφάνηκες ὅχι, νὰ μὲ σφίξης στὴ μάγισσ' ἀγκαλιά σου, κι' ἀπομένω μονάχα μὲ τὸν Πόθο.

Ἀφῆσέ με νὰ γύρω στὴν τρελλή σου ἀγκαλιά, ὦ κοσμογεννήτρα Ζωή, τώρα πού μοῦ φαίνεται νὰ σὲ ξανοίγω σ' ὅλη τὴν δύναμη τῆς ὁμορφίας σου, σὲ κάθε δροσοστάλαχτο λουλουδί, σὲ κάθε διάφανο ρυάκι, σὲ κάθε κυματοχαϊδεμένη ἀμμουδιά, στὸ δέντρο τῶ πρασινομένα φύλλα, στὸ γελαστὸ στόμα τῆς παρθένας, στὴς ἀχτίδες τοῦ ἡλίου, στὴς αὔρας τὸ φύσημα, στὸ καρδιοχτύπι τῆς ἀγάπης, στὸ πέταμα τοῦ πουλιοῦ. Νὰ σὲ νοιώσω θέλω μ' ὅλες τις γλυκάδες καὶ τις ἡδονές, μ' ὅλα τὰ φαρμάκια καὶ τοὺς πόνους σου.

Ἀφῆσέ με νὰ γύρω στὴν τρελλή σου ἀγκαλιά, ὦ κοσμογεννήτρα Ζωή. Θέλω τὰ μαλλιά σου νὰ στολίσω μ' ἀμάραντο στεφάνι πλεγμένο μὲ τῆς καρδιάς τὴν Ἑλπίδα, τῆς ψυχῆς τὸν Πόθο, τὸ φιλὶ τῆς Ἀγάπης καὶ δεμένο μὲ τῆς Ἀρμονίας τὸ κλωνάρι. Κάθε λουλουδί κ' ἕνας ὕμνος γιὰ σένα. Δότε μου σὺ μὲ τὸ χέρι σου τὴ λύρα τ' Ὀρφέα, νὰ σὲ ψάλλω μὲ λύρα, πού νίκησε τὸ θάνατο καὶ ἔφῃσέ με νὰ μεθύσω ἀπ' τὰ φιλιὰ σου κ' ἔτσι νὰ σὲ νοιώσω, ὦ κοσμογεννήτρα Ζωή,

— Στιχοπλέχτη ποιητὴ, μὴ βγῆς ἀπὸ τὴ σκοτεινὸ μονοπάτι, πού μονάχα μὴ ἀχτίδα—ἡ ἀχτίδα τοῦ ὠραίου—φωτίζει. Μὴ θελήσης νὰ μὲ γνωρίσης κατὰθαθα, μὴν ποθῆς τῆς Ζωῆς δλ' ἀκκιρὴ τὴν ἀγκαλιά, ἃς μὲ πιστεύης μονάχα μὲ χάρες, ὅπως μὲ ποθεῖς, ἃς ὀνειρεύεσαι τις ὁμορφιές μου, ἃς μὲ ξανοίγης στὴς φύσης τις γλυκάδες, κ' ἔτσι ἃς μὲ ψάλλῃς μὲ τὴ λύρα τῆς ἀλήθειας, γιὰ νὰ νικήσης, ὀνειροπλέχτη, τὸ θάνατο.

Μὴ ζητήσης ἔμως τὸ μεθύσι τοῦ φιλιοῦ μου· εἰχει πολλὰ φαρμάκια κι' ὁ Ποιητὴς εἶναι παιδί.

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

Ὁ ΝΟΥΜΑΣ,

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10. — Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ Φρ. Χρ. 10.

20 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ : Στὰ κιόσκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ἱ. Πουργεῖου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιοδρόμου, (Ὁφθαλματρεῖο), Βουλῆς, Σταθμοῦ ὑπόγειου Σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια, στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα), Ἐξάρχεια, στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἑστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου [ὁδὸς Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλῇ]. Στὸ Βό ο βιβλιοπωλεῖο Χριστόπουλου.

Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπρὸς τὰ κ' εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Φιλανθρωπικοὶ χοροὶ γιὰ τὰ Βασιλόπουλα—Οἱ ξυλοσκίστες—Ταμεῖο ἀδιοβοήθειας—Οἱ προγονικὲς σκιὲς στὴ Βουλῇ.

ΑΚΟΥΣΑΜΕ μὴ γνῶμη, καὶ δίχως νὰ ποῖμε ἂν τὴ βροῦσκουμε καλὴ ἢ κακὴ, τὴ δημοσιεύουμε γιὰ νὰ συζητηθεῖ σοβαρὰ ἀπὸ κείνους πού μὴ βδομάδα τώρα ψάχνουν νὰ βροῦνε ἂν πρέπει νὰ δοθεῖ ἐπιχορήγηση στὰ βασιλόπουλα ἢ ὅχι.

Ἡ γνῶμη πού ἀκούσαμε εἶναι πὼς πρέπει νὰ δοθεῖ αὐτὴ ἢ περιορισμένη ἐπιχορήγηση μὰ ἐπειδὴ τὸ ἔθνος εἶναι φτωχὸ, κ' ἔχει ἀνίκη ἀπὸ ἐπιχορήγηση καὶ αὐτὸ, καλὸ ὅταν νὰ γίνεται κάθε χρόνο ἕνας χορὸς ἐπαινετικὸς γιὰ τὰ παιδιὰ καὶ ὅσα χρήματα συράζονται νὰν τοὺς τὰ μοιράζων.

Ἡ ἀξιοπρέπεια δὲ βλάφτεται καθόλου, ἀφοῦ γίνονται τόσοι καὶ τόσοι χοροὶ γιὰ ἔθνη καὶ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς.

ΣΤΟ Πανεπιστήμιον βρίσκονται ἔρχετο ξυλοσκίστες. καθὼς πολὺ σωστὰ εἶπε ὁ κ. Δραγούμης στὴ Βουλῇ, τὴν περασμένη Τρίτη. Μὰ θέλαμε ὁ κ. Δραγούμης νὰν τοὺς ἐνομάσει αὐτοὺς τοὺς ξυλοσκίστες ἐναντίον καὶ νὰ μὴ μιλήσει ἐπὶ γενικά, γιὰτὶ σὲ τέτιες σοβαρὰς περιστάσεις οἱ γενικὲς κουβέντες δὲν ἀξίζουν καλὴν παρά.

Τὸ καλὸν καὶ τὸ σωστὸ ἔτσι γίνονται, καὶ ὁ κ. Δραγούμης ὅταν τὸ ξέρει καλὸ καλύτερα ἀπὸ μᾶς, γιὰτὶ πάντα ἔσται μὲ τώρα, ὅσες φορές καὶ ἂν τὰπορίσεις νὰ ξεσκεπάσει τίποτα, μεταχειρίσθηκε ἐλαστικὸν γυμνα λόγια καὶ ὅχι μισά.

ραπεφτήριο, ἔπειτα τρεῖς τέσσερις μῆνες στὴν ἐσχά, ἀέρα καθάριο νάνασαι. Ἀναγάλιαζε τῆς Κατινούλας ἡ καρδιά πού γλύτωνε πάλαι καὶ ἀπὸ τὸν ἀδερφὸ τῆς καὶ ἀπὸ τὴ νύφη τῆς.

Κάτι καὶ ἀφτό, ἃς ἀρῆσουμε πᾶς πού γιὰ σῖγουρο τὸ εἶχε πὼς θὰ γιανῇ, καὶ τότες τί τῆς ἔμελε γιὰ Λουῖζες καὶ γιὰ Πέτρους; Μήπως δὲν τῆς ἀπόμνησκε ἡ Μοιρίτα τῆς ἡ χαδεμένη; Μήπως δὲ θὰ μπορούσε, ἅμα ξανάθη, ἀπὸ τὸ πρῶτὸ στὸ βράδι, ἀνεμπόδιστα, γιὰ τὴ Μοιρίτα νὰ φροντίξῃ; Μόνο πού τὸ συλλογιότανε, γυαλίζανε ἀπὸ σπῖθα χαρὰς τὰ ματάκια τῆς τὰ μάβρα. Καὶ φαντάσου! Ἰσα ἴσα νὰ κ' ἕνα πιττάκι τῆς Μοιρίτας πού τῆς τὸ φέρνουνε στὴν καινούρια τῆς στενοῦτσικη, καμερίτσα τῆς κλινικῆς, προτοῦ κοιμηθῇ, ἕνα πιττάκι μὲ δυὸ λόγια γλυκά, μ' ἕνα φιλὶ, ἃχ! τὸ φῶς μου! Ὅριστε καὶ τὴ δεφτέρα, στὸν ξύπνο, τί νομίζεις; ἕνα τελέγραμμά τοῦ κ. Ἀντρέα—σὰ νὰ ξυπνοῦσε τώρα καὶ ἀφτός—ἕνα τελέγραμμά, καλέ, πού τὸ καταδέχτηκε νὰ τῆς στείλῃ, γιὰ νὰ κάμῃ κουράγιο, λῆει. Τρελλαίνεσαι ἢ δὲν τρελλαίνεσαι, πῆς μου;

Ὅταν μπῆκε στὴ σάλα τῆς χειρουργικῆς δπου ἔμελλε νὰ τῆς κόψουνε τὸ περίφημο τὸ χταπόδι, ἀπόρησε ὁ κ. Λανέζος μὲ τὸ πρόσωπό τῆς πού φεγγό-

βολοῦσε. Δὲ δίσταζε μὴ στυμούλα, πρόθυμη ἀμέσως, καὶ μιλοῦσε ἀκόμη τοῦ γιατροῦ, σὰ ζύγωσε μὲ τὸ χλοροφόρμι νὰ τὴν ἀπιναρκώσῃ καὶ βασιλέψανε τὰ βλέφαρά τῆς.

Δυσκολόπιστο ἢ πικίντυνο δὲν εἶτανε τὸ χειρουργεῖον διόλου. Ἰσως ὅμως καὶ νὰ μὴν εἶνε ὅπως ἔπρεπε, δηλαδὴ μὲ τὴν χρειαζόμενη τὴν προφύλαξη, γιὰτὶ ἀνάγκη καὶ σὰ παραμικρὰ κανεὶς νὰ προσέχῃ. Μπορούσανε νὰ προσμένουνε καὶ εἴκοσι τέσσερις ὥρες παραπάνω. Τὶ νὰ τὰ κρύψουμε, ἀφοῦ γράφουμε γιὰ τὸ καλὸ, ἀφοῦ μὲ τὰ τιποτένια μας μέσα, προσπαθοῦμε καὶ μὲτς νὰ βρῇ ὁ ἄθροπος λίγη σωτηρία στὰ ἱστορικά πού δηγούμαστε; Ἡ ἀλήθεια ὠφέλιμη πάντα, μάλιστα καὶ ἀπαραίτητη. Τὸ σάββατο, πῖθανὸ καὶ τὴν κεριακὴ τὸ πρῶτ, σὰν ἀδιάθετη ἀκόμα ἡ Κατινούλα. Κατόπι ἀπὸ τὸ χειρουργεῖον, τὴ δεφτέρα τὰπόγεμα, ξαναεῖδε τὴν ἀδιαθεσίαν τῆς. Εἴτε ἀπὸ τέτοιο λόγο, εἴτε ἀπὸ τίποτις ἄλλο, φανερώθηκε πῶς ὕστερα πὼς δὲν πέτυχε δλό-τελα τὸ χειρουργεῖον. Κι ὥστόσο τις μέρες πού ἀκολοιούσανε, δὲν τὴν γνώριζες τὴν Κατινούλα, τόσο ἄλλαξε, τόσο φέγγανε ἀπὸ ὑγεία τὰ κόκκινα τὰ μάγουλά τῆς. Εἶχε κρᾶση ὠραία καὶ ἅμα τὴ βοηθοῦσε, ἅμα ἐβγαζες ἀπὸ τὸν ὀργανισμό τῆς μέσα τὸ

κουκλὶ ἕμμο πού εἶναι ἄξιον νὰ σταματήσῃ καὶ τὴν πῶς τελειοποιημένη μηχανή, ἅμα τὴν ἐλάφρωνε, ξαναρχίζε τὸ ρολοὶ τὸ κίνημά τοῦ τάλανθετο καὶ τὸ ταχτικὸ! Δὲ βασιλιότανε καὶ ἀφτό ἀπὸ τὴ χαρὰ τῆς, γιὰτὶ ἔπαψε μενομιεῖς ἡ ἀκράτεια ἡ φοβερὴ ἐκείνη πού τὴ βροῦνιζε κάθε νύχτα. Ἡ Ἄννα πού δὲν ἄφινε μέρα νὰ περάσῃ ἄρῃς νὰ πᾶν στὴν κλινική, πού τῆς ἔφερε μὴ δυὸ φορὲς καὶ τὴ Μοιρίτα, δὲν πίστευε τὰ μάτια τῆς βλέποντας τέτοιον ἀλλαγὴ. Ὅταν τᾶμαθε ὁ κ. Ἀντρέας, πού πληροφορήθηκε καὶ ἀπὸ τὴ δεφτέρα, τῆς ἔγραψε καὶ πάλαι γραμματάκι νὰ τὴ συχαρῇ. Κι πάλαι καμάρωσε ἡ Κατινούλα. Αἱ! δὲν εἶτανε, λῆει, καὶ νὰπορήσης, τόσο καλὸς εἶναι ὁ ἀφέντης! Τὸ ἔξερε ἡ καημένη καὶ τὸν ἐβωμονοῦσε πού τᾶκανε ἀφτό, ὅχι γιὰ λόγου τῆς, μὰ γιὰ τὴν Ὀλία. Τὴν πέμτη, ὁ κ. καθηγητὴς, ἀφοῦ τέλειωσε τὸ μάθημά τοῦ στὴ Σομπόννα, δηλαδὴ δυὸ βήματα δρόμο ἴσα μὲ τὴν Κλινική, καταδέχτηκε μάλιστα νὰ φανῇ ὁ ἴδιος. Ἀλήθεια πού ἔδω καὶ μερικὲς μέρες δὲν ἄδειαζε δὲ δύστυχος. Τὴ δεφτέρα, τὴν τρίτη, δυὸ φορὲς κιόλας τὴν τετάρτη, ἀπανωτὲς ὀμιλῆς μὲ τὸν Πέτρο καὶ μὲ τὴ Λουῖζα. Ὁ ταχτικὸς ὁ κ. Ἀντρέας ἔδλεπε κάτι ἀλλόκοτα πράγματα πού δὲν τὰ χωροῦσε ὁ νοῦς τοῦ. Ὁ Πέτρος,